

OBČINA LITIJA

DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI NA OBMOČJU OBČINE LITIJA

Verzija 1.0
PREDLOG

	ODGOVORNA OSEBA	DATUM	PODPIS
Izdelal	Skupna občinska uprava, Občin Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert in Šmartno pri Litiji Domen Rozman , višji svetovalec za civilno zaščito in reševanje		
Odobril	Poveljnik OŠCZ Občine Litija, Igor Cividini		
Sprejel	Župan Občine Litija, Franci Rokavec		
Skrbnik	Domen Rozman , višji svetovalec za civilno zaščito in reševanje		

Številka: 846-3/2023-
Datum: 16. 2. 2024

Vsebina

Vsebina	2
1. POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI	4
1.1. Uvod.....	4
1.2. Splošno o boleznih živali	5
1.3. Ogroženost občine Litija zaradi bolezni živali	6
1.4. Možne posledice pojava posebno nevarnih bolezni živali.....	6
1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče	7
1.6. Predlogi ukrepov za preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic posebno nevarnih bolezni živali	7
1.7. Sklepne ugotovitve	7
2. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	8
2.1 Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči v občini Litija.....	8
2.1.1 Občinski organi:	8
2.1.2 Sile za ZRP občine	8
3. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE.....	9
3.1 Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih bolezni živali	9
3.2 Obveščanje pristojnih organov	9
3.3 Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju	10
3.4 Obveščanje splošne javnosti	10
4. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	11
4.1 Aktiviranje organov in strokovnih služb	11
4.2 Zagotavljanje pomoči materialnih in finančnih sredstev	12
5. UKREPI IN NALOGE ZRP.....	13
5.1 Zaščitni ukrepi	13
5.1.1 Prostorski, gradbeni in tehnični ukrepi	13
5.1.2 Določitev lokacij za pokop ali sežig živalskih trupel	13
5.1.3 Ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel	13
5.1.4 Prevoz živalskih trupel do mesta pokopa ali sežiga	14
5.1.5 Uničevanje živalskih trupel in nadzor	14
5.2 Naloge zaščite reševanja in pomoči	15
5.2.1 Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali	15
5.2.2 Prva veterinarska pomoč.....	15
6. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	16

7. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	17
7.1 Pomen pojmov	17
7.2 Razlaga okrajšav	17
8. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	18
8.1 Priloge.....	18
8.2 Dodatki	18

1. POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI

1.1. Uvod

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali na območju Občine Litija je izdelan na podlagi Občinske ocene ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali, številka 846-1/2023-87, z dne 26. 6. 2023, Državne ocene ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali, številka 842-5/2018-12 DGZR, z dne 30. 1. 2020, Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali, Verzija 2.0, številka 84300-2/2013/4, z dne 24. 1. 2013 (ažuriran-november 2015), Ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali Ljubljanske regije, Delnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v Ljubljanski regiji in v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06, 97/10, 21/18 ZN Org in 117/22), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. list RS, št. 92/7, 54/09, 23/11 in 27/16), Zakonom o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18), Zakonom o veterinarskih merilih skladnosti (Ur. list RS, št. 93/05, 90/12-ZdZPVHVVR, 23/13-ZZZiv, 40/14-ZIN-B in 22/18), Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22) ter Pravilnikom o boleznih živali (Ur. list RS, št. 81/07 in 24/10), splošno zakonodajo, izvedbenimi predpisi in na podlagi izkušenj ob pojavu aviarnе influence pri prostoživečih pticah v Republiki Sloveniji ter Evropi.

V delnem načrtu zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v občini Litija je podrobneje razdelano obveščanje ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v občini Litija, ostala manjkajoča poglavja uporabljamo iz Načrta zaščite in reševanja ob potresu v Občini Litija (verzija 1.0 in nadaljnje).

Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v občini Litija se aktivira v primeru izbruha bolezni posebno nevarnih bolezni živali na območju občine Litija in se za omilitve ali odpravo posledic nesreče poleg rednih služb aktivirajo tudi občinske sile ZRP v omejenem obsegu.

Odločitev o aktiviranju načrta sprejme občinski poveljnik Civilne zaščite Občine Litija oziroma njegov namestnik.

P-39	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

1.2. Splošno o boleznih živali

Infekcijske bolezni povzročajo različni povzročitelji (bakterije, spirohete, rikecije, virusi in glive). Bolezni, zaradi katerih se izvajajo splošni in posebni preventivni ter drugi ukrepi po Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti in Zakonu o veterinarstvu, so razvrščene glede na vrsto povzročitelja ter ukrepe, ki se izvajajo za njihovo preprečevanje in zatiranje.

Bolezni živali so bolezni, ki jih povzročajo biološki agensi in se neposredno oziroma posredno prenašajo z okužene oziroma bolne živali na zdravo, lahko pa tudi na ljudi (zoonoze). Med te bolezni spadajo številne bolezni z zelo različnimi simptomi, velikokrat specifičnimi glede na virulentnost povzročitelja (to je sposobnost povzročitelja, da povzroči bolezen). Znaki bolezni se lahko pojavijo kmalu po okužbi v nekaj dneh (na primer influenza), ali pa se bolezen razvija počasi, lahko tudi več mesecev ali let (na primer tuberkuloza). Med njimi so bolezni, ki so lokalizirane in zajamejo le določen organ ali pa so generalizirane in je prizadeto vse telo.

Bolezni živali se glede na število obolelih pojavljajo:

- **sporadično** – zboli ena oziroma posamezna žival;
- **v obliki izbruha** – omejen pojav bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih živali presega običajno stanje na določenem omejenem območju ali pri skupini posameznikov;
- **enzootsko (enzootija)** – bolezen se v različni jakosti stalno pojavlja na določenem ožjem območju in nima težnje po širjenju;
- **epizootsko (epizootija)** – bolezen izbruhne pri večjem številu živali oziroma velikost prizadetega območja presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del populacije živali ter je zato nujno takojšnje ukrepanje;
- **panzootsko (panzootija)** – bolezen živali se hitro širi med živalmi na velikem območju in zajame več celin.

Bolezni živali so razvrščene skladno s Pravilnikom o boleznih živali, v katerem je določen tudi način poročanja in obveščanja glede na posamezen seznam bolezni. Najpomembnejše so bolezni iz Priloge 8 tega pravilnika, pri katerih se že ob sumu na bolezen skliče Državno središče za nadzor bolezni (DSNB). Bolezni imenujemo tudi **posebno nevarne bolezni živali**, ker so pomembne predvsem zaradi posledic izbruhov teh bolezni.

Posebno nevarne bolezni živali pa so naslednje:

- Slinavka in parkljevka;
- Vezikluarni stomatitis;
- Vezikularna bolezen prašičev;
- Goveja kuga;
- Kuga drobnice;
- Pljučna kuga govedi;
- Vozličasti dermatitis;
- Mrzlica doline Rift;
- Bolezen modrikastega jezika;
- Osepnice ovac in koz;
- Konjska kuga;
- Afriška prašičja kuga;
- Klasična prašičja kuga;
- Aviarna influenza;
- Atipična kokošja kuga.

Ob množičnem pojavu posebno nevarnih bolezni živali so ogroženi poleg živali še:

- živinorejci,
- ljudje, ki živijo neposredno ob živinorejskih posestvih, na katerih so obbolele živali,
- ljudje iz širše okolice, ki se okužijo s prenosom okužbe pred odkritjem nalezljive bolezni pri živalih,
- veterinarsko in medicinsko osebje ter vsi reševalci, ki sodelujejo pri zatiranju bolezni.

Seveda pa obolenje večjega števila živali povzroči veliko škodo na različnih področjih, kot na primer:

- v živinoreji in živilski industriji (neposredna škoda zaradi poginov, zakola ali usmrtitve živali zaradi ukrepov zatiranja ter izkoreninjenja bolezni in zmanjšanja proizvodnje živinorejskih ter živalskih obratov),
- v preskrbi z zdravstveno neoporečnimi živili (prepoved prometa, trgovanja in izvoza živali ter živil),
- na področju zdravja ljudi (širjenje zoonoz pri ljudeh, nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja),
- na ekonomskem področju (povečani stroški za ugotavljanje, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni).

1.3. Ogroženost občine Litija zaradi bolezni živali

Pristojni organi v Sloveniji (UVHVVR, Inštitut za varovanje zdravja, Zdravstveni inšpektorat RS) vsako leto izdelajo program nadzora zoonoz in njihovih povzročiteljev zaradi spremljanja stanja glede zoonoz (nalezljive bolezni živali, ki se prenašajo z živali na ljudi in obratno) ter njihovih povzročiteljev pri živalih, v živilih in pri ljudeh. Program se izvaja vse od leta 2005 in je dostopen na spletni strani UVHVVR.

V Sloveniji imamo trenutno odobren le en predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilarija), v katerem se lahko neškodljivo odstranjujejo živalska trupla ter drugi živalski stranski proizvodi.

Razvrstitev občine Litija je izdelana na podlagi podatkov o številu govedi, drobnice, prašičev in perutnine (vir Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ter UVHVVR, stanje za leto 2019, povzeto po Državni oceni ogroženosti). Gospodarstva in občine so razvrščene v posamezne razrede ogroženosti na podlagi števila ali deleža živali. Večje število živali na nekem območju načeloma pomeni večje tveganje za izbruh in širjenje bolezni.

Regija	Občina	govedo	prašiči	drobnica	perutnina	Razred ogroženosti občine 2019
LJUBLJANSKA	Litija	3	1	3	1	3

Preglednica 1: Razvrstitev občine v razrede ogroženosti po posameznih vrstah živali in skupno

Občina Litija razvrščena **v tretji razred ogroženosti**.

1.4. Možne posledice pojava posebno nevarnih bolezni živali

Posebno nevarne bolezni živali pri živalih povzročajo veliko gospodarsko škodo v živinoreji, pri divjadi, ribogojstvu, čebelarstvu, živilski industriji, na področju preskrbe z zdravstveno neoporečnimi živili, turizmu in izvozu.

Možne posledice so predvsem:

- v živinoreji in živilski industriji (neposredna škoda zaradi poginov, zakola ali usmrtitve živali zaradi ukrepov zatiranja ter izkoreninjenja bolezni in zmanjšanja proizvodnje živinorejskih ter živalskih obratov),

- v preskrbi z zdravstveno neoporečnimi živali (prepoved prometa, trgovanja in izvoza živali ter živil),
- na področju zdravja ljudi (širjenje zoonoz pri ljudeh, nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja),
- na ekonomskem področju (povečani stroški za ugotavljanje, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni).

1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob izrednem odstranjevanju trupel živali (sežig, zakop) pri pojavu posebno nevarnih bolezni živali je ob upoštevanju veljavnih predpisov verjetnost nastanka verižne nesreče zelo majhna.

1.6. Predlogi ukrepov za preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic posebno nevarnih bolezni živali

Za obvladovanje in dolgoročno zmanjšanje ogroženosti zaradi posebno nevarnih bolezni živali naj bo v občini Litija poudarek na učinkovitem sistemu zgodnjega odkrivanja in spremljanja bolezni ter hitrem in učinkovitem ukrepanju ob samem pojavu teh bolezni. Občina Litija pripravi del načrta oz. dokumente v katerih se predvidi način obveščanja ter razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP. Prav tako poskrbi za ustrezno usposobljenost sil za zaščito, reševanje in pomoč za primer posredovanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali.

1.7. Sklepne ugotovitve

Zdravstveno varstvo živali je skrb vseh državljanov Slovenije, ki ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi bolezni živali.

Glede na navedene podatke je zdravstvena situacija pri domačih živalih ugodna. Toda velika gospodarska škoda, ki lahko nastane zaradi množičnega pojava posebno nevarnih bolezni živali, narekuje javni veterinarski službi, da vso svojo pozornost nameni preprečevanju posebno nevarnih bolezni živali, ki obsega spremljanje gibanja bolezni doma in v tujini ter preprečevanje vnosa oziroma širjenja teh bolezni.

Za učinkovito izvajanje navedenih nalog pa je treba na nivoju območja občine Litija zagotoviti:

- dobro organizirano, usposobljeno in opremljeno veterinarsko službo,
- učinkovito sodelovanje veterinarske službe z drugimi organi in strokovnimi službami,
- učinkovito preventivo v veterinarstvu, edukacija in izobraževanje imetnikov živali.

2. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

2.1 Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči v občini Litija

Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti.

2.1.1 Občinski organi:

- župan,
- občinska uprava,

2.1.2 Sile za ZRP občine

Organi CZ občine Litija:

- poveljnik CZ,
- namestnik poveljnika CZ,
- štab CZ,

Enote in službe CZ občine Litija:

- enota za tehnično reševanje,
- služba za podporo.

Prostovoljne sile društev in drugih nevladnih organizacij:

- gasilske enote GZ Litija,
- RK Litija.

Poklicne sile:

- Policijska postaja Litija,
- UVHVVR OU Ljubljana (LSNB),
- Nacionalni veterinarski inštitut (NVI), Območna enota Ljubljana,
- KSP Litija d.o.o.,
- Zdravstveni dom Litija,
- Veterinarske organizacije.

Druge organizacije:

- Trgograd d.o.o.,
- Šuštar trans d.o.o.,
- Težka gradbena mehanizacija Tomaž Gregorin s.p.,
- KGZ Litija,
- Marko Kovač s.p..

Občina Litija je izdelala glede na regijsko in občinsko oceno ogroženosti delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali, v katerem je predvidela način obveščanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP. Izvajanje delnega načrta se, skladno z načelom postopnosti, dopolnjuje k regijskemu oziroma državnemu načrtu.

3. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

3.1 Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih bolezni živali

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje širjenja bolezni živali UVHVVR pripravi letni program sistematičnega spremljanja stanja bolezni in cepljenj živali, ki ga predpiše minister, pristojen za veterinarstvo.

Predpisane ukrepe izvajajo veterinarske organizacije s koncesijo in o izvedenih preventivnih cepljenjih oziroma diagnostičnih preiskavah obveščajo UVHVVR, ki nadzira izvajanje.

Podatki o rezultatih preiskav se zbirajo mesečno oziroma dnevno, odvisno od vrste bolezni. O rezultatih navedenih preiskav in opravljenih cepljenjih poročajo veterinarske organizacije s koncesijo in Nacionalni veterinarski inštitut, odvisno od vrste bolezni in skladno s pravilnikom, ki ureja bolezni živali.

Zdravstveno varstvo živali na območju občine Litije izvaja UVHVVR, OU Ljubljana, ki poleg splošnih ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni živali, ki jih predvideva Zakon o veterinarskih merilih skladnosti izvaja tudi ukrepe, ki jih določajo predpisi za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje posameznih bolezni.

Veterinar mora takoj ob sumu na posebno nevarno bolezen živali to sporočiti na glavni urad UVHVVR in s pisnim navodilom imetniku živali določiti ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje možnosti širjenja bolezni. UVHVVR (DSNB) obvesti CORS.

3.2 Obveščanje pristojnih organov

Regijski center za obveščanje na podlagi prejetega obvestila o pojavu posebno nevarnih bolezni živali na območju Občine Litija obvešča osebe po naslednjem vrstnem redu:

- Poveljnika CZ Občine Litija,
- Župana,
- Namestnika poveljnika CZ Občine Litija.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih OŠCZ
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-11	Pregled GE s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

3.3 Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Za obveščanje prebivalcev o stanju na okuženem in ogroženem območju v Občini Litija je pristojna Občina Litija, ki preko medijev v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) prebivalce obvešča o razmerah na prizadetem območju in o izvajanju nalog ZRP. Za dodatne informacije prebivalcem lahko Občina Litija objavi posebno telefonsko številko na kateri občani lahko dobijo dodatne informacije.

O uvedenih ukrepih na okuženem in ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni prizadete prebivalce obvešča UVHVVR OU Ljubljana (LSNB) oziroma uradni veterinar na krajevno običajen način in tudi preko medijev (radio GEOSS - mreža RADIO 1 in spletna stran občine – www.litija.si).

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od vrste nevarnosti.

3.4 Obveščanje splošne javnosti

Javnost mora biti o pojavu nevarnih bolezni živali obveščena pravočasno in objektivno.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren poveljnik CZ občine Litija in župan, v skladu s svojimi pristojnostmi, oziroma član štaba, ki je zadolžen za stike z javnostjo.

Naloge na področju obveščanja javnosti organizira in usklajuje Občina Litija. V ta namen in kadar je to potrebno v sodelovanju s Štabom CZ občine Litija in drugimi državnimi organi:

- Organizira in vodi novinarske konference,
- Pripravlja skupna sporočila za javnost,
- Navezuje stike z redakcijami medijev in novinarji ter skrbi, da imajo na razpolago informativna in druga gradiva in da so jim dostopni drugi informacijski viri,
- Spremlja poročanje občil.

Javnosti se sporočajo informacije o:

- posledicah nesreče,
- vplivu nesreče na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev posledic nesreče,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Ur. list RS, št. 110/06- UPB1, 36/08-ZPOMK-1, 77/10-ZSFCJA, 90/10 Odl. US: U I-95/09/14, Up-419/15, 87/11-ZavMS in 47/12) dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

4. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

4.1 Aktiviranje organov in strokovnih služb

Na podlagi prejetih obvestil o pojavu posebno nevarne bolezni živali Izpostava URSZR Ljubljana preko ReCO Ljubljana aktivira poveljnika CZ Občine Litija v skladu z dokumenti o aktiviranju sil in sredstev ZRP.

Skladno s sklepi UVHVVR in glede na zahteve Občine Litija poveljnik CZ oziroma njegov namestnik sprejme odločitve o aktiviranju občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali ter aktiviranje občinskih organov pristojnih za operativno in strokovno vodenje ZRP ter uporabo občinskih sil in sredstev za ZRP.

Enote, službe in druge operativne sestave sil za ZRP, ki so v občinski pristojnosti, aktivira in poziva Izpostava URSZR Ljubljana v sodelovanju z ReCO Ljubljana, na podlagi odločitve poveljnika CZ Litija.

Predlog za aktiviranje in uporabo zmogljivosti Slovenske vojske (SV) lahko da poveljnik CZ RS na podlagi lastne odločitve ali na predlog župana, poveljnika CZ občine ali njegovega namestnika. Po odločitvi Vlade RS (v nujnih primerih odloča minister za obrambo) posreduje CORS odločitev v ZOC. Na podlagi izdanega ukaza načelnika Generalštaba SV (GŠSV) izvede poveljnik sil SV aktiviranje ustreznega poveljstva, enote ali službe SV.

V primeru aktiviranja Veterinarske enote SV (skupina AVIN) ta deluje v žarišču bolezni in strokovno izvaja naloge in ukrepe, ki jih je določila UVHVVR. Skupina AVIN lahko pokriva eno večje žarišče (farma, vas) oziroma dve manjši žarišči, ki sta med seboj oddaljeni največ 5–10 km.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali se sile za ZRP, ki odidejo na okuženo in ogroženo območje, zberejo na svojih zbirališčih ter se jih po potrebi dodatno opremijo. Na podlagi zahteve prizadete občine se jim določi delovišče in izda delovni nalog.

P-5	Seznam zbirališč sil ZRP v Občini Litija
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D-15	Vzorec delovnega naloga

4.2 Zagotavljanje pomoči materialnih in finančnih sredstev

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči se uporabijo obstoječa sredstva, ki jih občina zagotavlja na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju opreme in sredstev CZ odloča Poveljnik CZ občine Litija, opreme in sredstev JGS pa Poveljniki PGD.

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za ZRP iz občinskih rezerv.

V kolikor občina Litija ne razpolaga z zadostnimi viri materialno-tehničnih sredstev, lahko poveljnik CZ občine Litija ali župan zaprosita za pomoč sosednje občine ali Štab CZ za Ljubljansko regijo.

Finančna sredstva, potrebna za izvajanje načrta, se zagotavljajo skladno z letnim načrtom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Sredstva so zagotovljena v okviru vsakoletno sprejetega proračuna.

Načrtujejo se sredstva predvsem za:

- stroške operativnega delovanja,
- stroške usposabljanj, preverjanj in vaj,
- stroške nakupa in vzdrževanja opreme in
- stroške naročanja interventnih storitev.

Dodatna sredstva za financiranje izdatkov za odpravo posledic nesreč do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve.

Stroške za izvajanja dejavnosti organov državne uprave in dejavnost javnih služb krijejo organizacije same iz sredstev za izvajanje omenjenih dejavnosti. Iz sredstev za izvajanje tega načrta se krijejo le dejanski stroški za sodelovanje pri opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ter za izvajanje priprav, ki presegajo njihovo redno dejavnost. Pogodbeni izvajalci morajo v ta namen Občini Litija predložiti podatke o številu udeleženega kadra in uporabljeni osebni in skupni reševalni opremi.

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZIR
-----	---

5. UKREPI IN NALOGE ZRP

5.1 Zaščitni ukrepi

Zaščitni ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja širjenja posebno nevarnih bolezni živali. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov je vrsta in intenzivnost bolezni.

Koordinacija aktivnosti in izvajanja nalog zaščite in reševanja se izvaja predvsem z LSNB, UVHVVR, OU Ljubljana, NVI, enoto Ljubljana, občinskimi enotami CZ in drugimi občinskimi silami zaščite, reševanja in pomoči..

5.1.1 Prostorski, gradbeni in tehnični ukrepi

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali je zelo pomembno, da se trupla poginulih in usmrčenih živali čim prej neškodljivo odstranijo, da se prepreči nadaljnje širjenje bolezni. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi UVHVVR, odredi pa poveljnik CZ občine Litija.

Način za neškodljivo odstranitev se določi po navodilih UVHVVR (LSNB). Možni načini so:

- odvoz v predelovalni obrat kategorije 1, 2,
- zakopavanje,
- sežig.

Ker na območju občine Litija ni kafilerije, bo potrebno organizirati odvoz oziroma odrediti zakopavanje ali sežiganje.

5.1.2 Določitev lokacij za pokop ali sežig živalskih trupel

Lokacija za pokop ali sežig živalskih trupel v Občini Litija v naprej ni posebej določena. Pri izboru lokacije je treba upoštevati določbe člena 19(1)(e) Uredbe (ES), št. 1069/2009, in Poglavje III Priloge VI Uredbe 142/2011/EU.

Pri izbiri ustrezne lokacije zakopavanja ali morebitnega sežiga trupel živali na prostem (na primer izogibanje vodovarstvenim območjem, itd.) zelo pomembno sodelovanje različnih služb.

P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZiR v občinskih prostorskih aktih
------	--

5.1.3 Ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel

Ta naloga vsebuje izkop in pripravo grobišč ter pripravo materiala za sežiganje po navodilih UVHVVR (LSNB). Za ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel je pristojna Občina Litija.

Sežig, kot način neškodljivega odstranjevanja trupel, se uporablja le, kadar ni mogoč odvoz v predelovalni obrat, in ko tudi zakopavanje trupel ni možno. Sežig bi se izvedel na parcelah čim bližje izvoru bolezni in trenutni lokaciji živalskih kadavrov. Odločitev o zakopu oz. sežigu sprejme UVHVVR (LSNB oziroma DSNB).

Izkop in priprava grobišč ter priprava materiala za sežiganje se izvaja po navodilih UVHVVR (LSNB). V primeru razglašene velike ali zelo velike požarne ogroženosti naravnega okolja dovoli kurjenje ali sežiganje v naravnem okolju Izpostava URSZR Ljubljana.

O sežigu v občini Litija je treba obvestiti pristojno gasilsko enoto, ki opravlja javno gasilsko službo na območju, na katerem bo opravljen sežig. Operativne enote PGD, svetujejo glede zavarovanja mest kurjenja, izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže.

Občine v svojih načrtih v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) predvidijo tudi gradbena podjetja, ki imajo primerno mehanizacijo in bodo sodelovala pri izkopu mesta za zakop.

P – 10	Pregled gradbenih organizacij in društev - pogodbeniki
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode

5.1.4 Prevoz živalskih trupel do mesta pokopa ali sežiga

Živalska trupla do mesta pokopa ali sežiga prepeljejo pristojne javne službe za prevoz in ravnanje z živalskimi odpadki ter veterinarska higienska služba (VHS). Praviloma je treba za odvoz trupel poginulih ali usmrčenih živali skladno z običajno veljavnim postopkom poklicati Veterinarsko higiensko službo, ki je organizirana v okviru NVI.

Načeloma se trupla živali odpeljejo v kafilerijo in se neškodljivo uničijo. Trupla je treba prepeljati v pokritih, ustrezno opremljenih in nepropustnih vozilih, ki jih mora spremljati predpisana dokumentacija-listina o prevozu nevarnega blaga.

5.1.5 Uničevanje živalskih trupel in nadzor

Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi skladno s predpisi, ki urejajo varovanje okolja, pri tem pa sodelujejo tudi ekipe za veterinarsko pomoč.

Za nadzor pri odstranjevanju živalskih trupel je v občini Litija pristojen območni urad UVHVVR Ljubljana. Posebne zahteve za odstranjevanje so določene v 1. oddelku III. poglavja Priloge VI Uredbe Komisije (EU), št. 142/2011. Pri nadzoru sežiga živalskih trupel sodelujejo tudi pristojne gasilske enote, ki svetujejo glede izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih OŠCZ
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje

5.2 Naloge zaščite reševanja in pomoči

5.2.1 Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

Naloge tehničnega reševanja so:

- sodelovanje pri postavitvi sanitarno-higienskih objektov (razkuževalnih pregrad) na državnih mejah in na okuženem območju glede na potrebe,
- pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel,
- dekontaminacijo ljudi, živali, materialnih dobrin in okolja (razkužitev ljudi, obleke, stanovanjskih površin, hlevov, dvorišč, pašnikov, odplak in živalskih iztrebkov, dezinfekcija in deratizacija objektov na okuženem območju).

Te naloge opravljajo veterinarske organizacije, službe za prevoz živalskih odpadkov in ravnanje z njimi (VHS), komunalne organizacije ter gradbena podjetja z ustrezno mehanizacijo, tehnično reševalne enote CZ in gasilske enote. Naloge kemične in biološke zaščite izvajajo veterinarske organizacije in pristojne veterinarsko higienske službe.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali se lahko po potrebi aktivira ustrezne regijske enote oziroma enote SV, ki nudijo pomoč pri izvajanju dekontaminacije.

P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje

5.2.2 Prva veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali obsega:

- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminaciji živine,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali sodelujejo pri izvajanju ukrepov delavci OU UVHVVR Ljubljana, NVI OE Ljubljana in Veterinarska postaja Litija ter Veterinarska ambulanta Gabrovka.

V občini Litija NI organizirane ekipe za prvo veterinarsko pomoč.

6. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali morajo imetniki živali v okviru osebne in vzajemne zaščite izvajati ukrepe za preprečevanje ter ublažitev tveganj za zdravje in življenje ter premoženje posameznika. Zato se morajo usposobiti za uporabo osebnih zaščitnih sredstev, obvladati osnove prve pomoči in prve veterinarske pomoči, seznaniti se morajo s sredstvi za razkuževanje ter njihovo uporabo. Poleg tega si morajo priskrbeti najnujnejša osebna zaščitna sredstva in potrebščine za osebno ter vzajemno zaščito.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne ter vzajemne zaščite ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali skrbi lokalna skupnost (prebivalce pozivajo, da upoštevajo napotke veterinarskih služb, zdravstvene službe itn.), pri tem pa sodeluje OU UVHVVR Ljubljana (LSNB), ki občanom svetujejo in nudi pomoč pri izvajanju določenih ukrepov (priprava raznih priročnikov za imetnike živali).

Zelo pomembno je, da so prebivalci seznanjeni s postopki, ki jih morajo izvesti za zavarovanje lastne varnosti in premoženja. Za njihovo osveščanje skrbijo UVHVVR in veterinarske službe. Ukrepi za zaščito zdravja ljudi so v pristojnosti zdravstvenih služb.

7. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

7.1 Pomen pojmov

OKUŽENO OBMOČJE je območje s polmerom najmanj 3 km okrog okuženega gospodarstva.

OGROŽENO OBMOČJE je območje s polmerom najmanj 10 km okrog okuženega gospodarstva in obdaja okuženo območje.

7.2 Razlaga okrajšav

AVIN	Aviarna influenza
CORS	Center za obveščanje RS
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
DSNB	Državno središče za nadzor bolezni
GŠSV	Generalštab Slovenske vojske
LSNB	Lokalno središče za nadzor bolezni
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
NVI	Nacionalni veterinarski inštitut
OKC	Operacijsko komunikacijski center
OU UVHVVR	Območni urad UVHVVR
GEŠP	Gasilska enota širšega pomena
GPO	Gasilsko poveljstvo
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB zaščita	radiološka, kemična in biološka zaščita
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
VHS	Veterinarska higienska služba
ZiR	Zaščita in reševanje
ZOC	Združeni operativni center
ZRP	zaščita, reševanje in pomoč

8. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

8.1 Priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil ZRP v Občini Litija
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-10	Pregled gradbenih organizacij in društev - pogodbeniki
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P-18	Seznam medijev
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZIR v občinskih prostorskih aktih
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
P-39	Evidenčni list o vzdrževanju načrta

8.2 Dodatki

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZIR
D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D-15	Vzorec delovnega naloga
D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP